

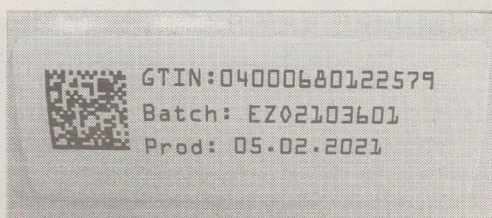
Označení přípravků na ochranu rostlin

V legislativním procesu je novela zákona o rostlinolékařské péči, která mimo jiné přinese povinnost označení přípravků na ochranu rostlin určených pro profesionální uživatele (dále jen „přípravky“) 2D kódy a distributorům těchto přípravků zasílat údaje o těchto přípravcích do úložiště dat. ÚKZÚZ však nedokáže v současné době odhadnout datum platnosti novely, od kterého se bude odvíjet i účinnost změn, které novela obsahuje.

Pro zavedení systému dohledatelnosti přípravků pomocí 2D kódů byla již v roce 2019 Ministerstvem zemědělství ČR ustavena pracovní skupina složená ze zástupců MZe, ÚKZÚZ, CCPA a dalších distributorů přípravků. Výsledky jednání této pracovní skupiny byly zohledněny v návrhu nových povinností i technickém řešení nového systému.

Přínosy zavedení uvedeného systému jsou především omezení uvádění na trh nepovolených přípravků a zlepšení dohledatelnosti možných zdrojů znečištění ze zemědělské prvovýroby. Společně s elektronickou evidencí použití přípravků může systém sloužit jako argument proti požadavku Evropské komise na výrazné omezení používání přípravků v ČR.

S ohledem na to, že je tato problematika součástí vládou schváleného Národního akčního plánu k bezpečnému používání pesticidů v České republice, bylo rozhodnuto o realizaci úložiště nezávislé na platnosti zákona. Do doby nabytí účinnosti zákona obsahujícího výše uvedené povinnosti bude zasílání dat do úložiště dobrovolné a sloužilo by především k ověření funkčnosti systému a jeho případné úpravě. Standardem 2D kódů je zvolen GS1 Data-

Příklady označování přípravků 2D kódy

GTIN: 05414579220274
PROD.DATE: 08/01/2020
EXP.DATE: 08/01/2022
LOT: 0302-01A

GTIN: 23559270102538
MFG DATE: 07/04/2020
EXP DATE: 06/04/2022
LOT: C20WGP0011

Foto Tomáš Jedlička

Matrix, což zajistí jednotnost systému.

Rada výrobců označuje přípravky 2D kódy již nyní. Pokud přípravek nebude označen 2D kódem z výroby, přechází tato povinnost na prvního distributora v ČR. V případě souběžného obchodu bude povinen označit přípravky 2D kódem

držitel povolení k souběžnému obchodu.

Přístup distributorů do úložiště je řešen prostřednictvím portálu eAGRI, do něhož se daný distributor přihlásí.

Sledované balení přípravku (základní jednotka) je specifikováno jako unikátní kombinace GTIN (kód určující obchodní

jednotku), čísla šarže a data výroby. Při předávání informací o pohybu základní jednotky do úložiště bude možné specifikovat množství počtem obchodních jednotek nebo množstvím v měrných jednotkách. Základní jednotka se může skládat z dalších základních jednotek až po jednotku, která je dále nedělitel-

ná a musí být distribuována jako celek. To umožní zaznamenávat i pohyby sdružených balení.

Na prvotních distributorech v ČR, případně na výrobcích, bude zajištění vyplnění tzv. „katalogu“. Katalog definuje veškeré základní jednotky. K základní jednotce se tedy bude evidovat GTIN, vazba na Registr přípravků evidenčním číslem, popis balení, velikost balení, měrná jednotka a případně vazba na podřízenou základní jednotku s informací o množství podřízené základní jednotky.

Distributoři mohou využít za účelem přípravy úprav svých skladových softwarů podrobnější informace o IT řešení systému, včetně struktury datových vět. Informace lze nalézt na webových stránkách ÚKZÚZ v oddílu Přípravky na ochranu rostlin – Registrace distributorů POR – Důležité informace a také na Portálu farmáře v oddílu Elektronická výměna dat. Novinky k této

problematické bude ÚKZÚZ samozřejmě průběžně zveřejňovat.

Data budou od distributorů odcházet buď automaticky z jejich skladových softwarů, nebo bude možné data zadávat ručně do formulářů v úložišti. Ruční zápis se však předpokládá pouze u malého obchodovaného množství přípravků. V úložišti se budou evidovat přípravky dle šarže a množství, které distributor obdržel, a následně také každé množství dané šarže vyexpedované. Zaznamenáním přípravku v úložišti prvním distributorem v ČR může být splněna i oznamovací povinnost o přemístění přípravku na území ČR platná již nyní.

Využití některá data o přípravku prostřednictvím 2D kódu na obalu bude moci i široká zemědělská veřejnost díky chystané aplikaci pro chytré telefony. A to zejména pro ověření původu přípravku či aktuálních možností jeho použití.

Pro dotazy k nově zaváděnému systému ze strany distributorů přípravků lze využít email helpdesk@mze.cz, z něhož jsou dotazy dle jejich charakteru předávány příslušné osobě k zodpovězení.

Ing. Tomáš Jedlička

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Novela zákona o rostlinolékařské péči přinese některé změny

Foto archiv

inzerce

Více pozornosti ...

(Dokončení ze str. 19)

Výnos kukuřice se lišil podle ročníku. V roce 2020 se varianty prakticky nelišily od verze bez podsevu, v roce 2021, kdy byla produkce biomasy větší, výnos kukuřice klesl asi o 15 %. Doc. Smutný uvedl, že by se ale měly započítat ty další efekty, jako je pozitivní vliv na strukturu půdy, zadržování živin a podobně. Upozornil také, že pokud se tyto technologie budou zavádět, je nutné vzít v úvahu, že jsou složitější než stávající, a bude potřeba mít pracovníky, kteří je budou dělat.

Je potřeba další Zelená revoluce

Pokrokům v genomice a biotechnologiích pro šlechtění zemědělských plodin se věnoval ve své přednášce prof. Ing. Jaroslav Doležel, DrSc., z Ústavu experimentální botaniky AV ČR, v. v. i. Uvedl, že společným cílem je zajistit dostatek potravin pro rostoucí světovou populaci, což je zároveň významný důvod výzkumu v oblasti zemědělství. Kvůli růstu světové populace klesá plocha půdy, která musí uživit jednoho člověka. Zároveň změna klimatu snižuje výnosy.

Základním řešením tohoto problému je zvýšení produkce a produktivity zemědělství, naposledy takový technologický krok lidstvo zvládlo během Zelené revoluce zavedením lepších odrůd, ale také dostatku vody, aplikace hnojiv a pesticidů. S tímto řešením se už příliš po-

Prof. Ing. Jaroslav Doležel, DrSc., seznámil posluchače s novými možnostmi šlechtění

Foto David Bouma

čítat nedá. Mluví se proto o druhé Zelené revoluci, která by měla být ve významné míře založena na šlechtění s podporou genomiky a nových technik šlechtění. Prof. Doležel uvedl, že momentálně je přečten genom asi 250 druhů rostlin, být ne vždy ve vysoké kvalitě. Svatým grálem je úplná sekvenční informace. Ta ale zdaleka není k dispozici, upozornil.

Pokud bychom znali dědičnou informaci a rozuměli její funkci, můžeme ji měnit přímo a nebylo by potřeba hledat genové zdroje. Prof. Doležel ale upozornil, že základní výzkum má před sebou spoustu práce, protože stále dobře nerozumíme tomu, jak dědičná informace funguje. Neznáme dostatečný počet genů a nerozumíme dobře funkci genomu. Navíc zapínání a vypíná-

ní genů upravují epigenetické modifikace genomu a záleží také na 3D uspořádání DNA v prostoru jádra.

I tak ale prof. Doležel očekává, že editace genomu například pomocí systému Crispr/Cas nebo transgenozí bude během deseti let jedním z hlavních využívaných nástrojů. Lze využít postup, který by se dal označit jako vysokorychlostní domestikace, kdy se vezme planý příbuzný druh a provede se modifikace malé sestavy genů, která byla podstatou domestikace. U pšenice se vytvářejí například syntetické pšenice. Postup spočívá v tom, že se ke genomům A a B přidává genom D z jiných linií trávy mnohočetě Tauschův (*Aegilops tauschii*), než je ta, které vedla ke vzniku hexaploidní pšenice zhruba před 10 000 lety. ■

3. ROČNÍK ZEMĚDĚLSKÉ OLYMPIÁDY

11. ÚNORA 2022

UKAŽ SVÉ ZNALOSTI I
V OBORU ZEMĚDĚLSTVÍ A ZKUS
TO S NÁMI!

URČENO PRO ŽÁKY 8. A 9. TŘÍD ZŠ
PŘIHLÁŠKY PODÁVEJTE DO 31. LEDNA 2022
NA EMAIL: info@agroskola.eu

AGRO ŠKOLA
SOUKROMÁ STŘEDNÍ ŠKOLA ZEMĚDĚLSKÁ S. R. O.

